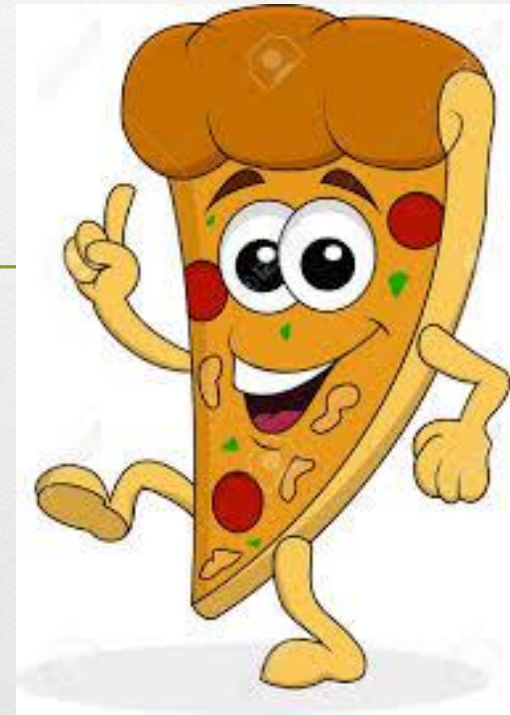

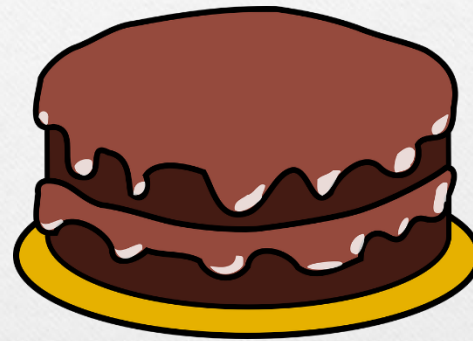
MATEMATIKA

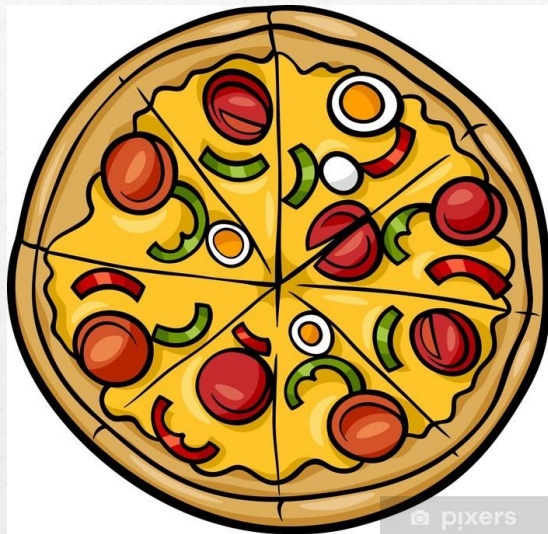
Dnes si dáme ... ?

CELEK

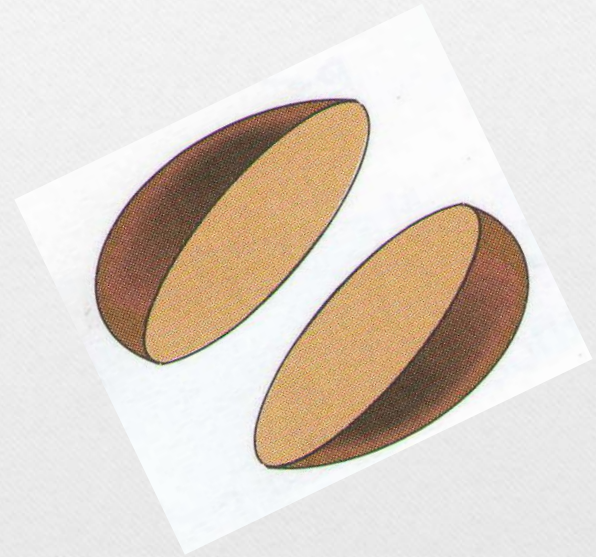
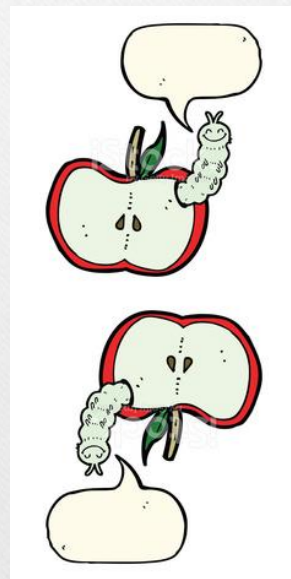
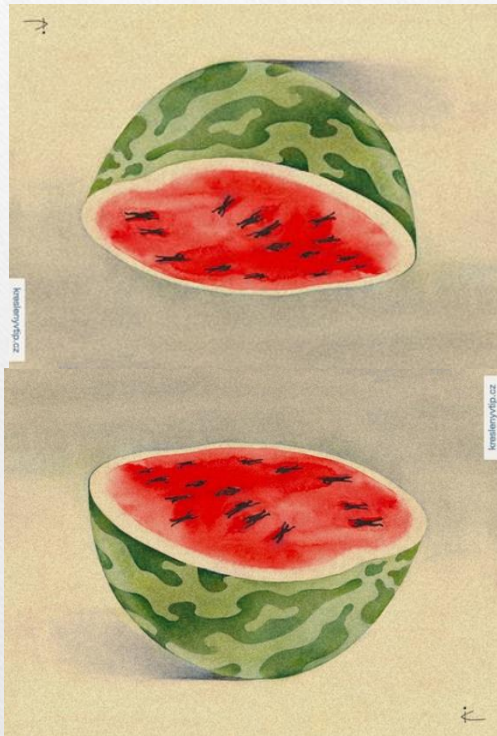
Kolik kousků pizzy snědl kuchař?

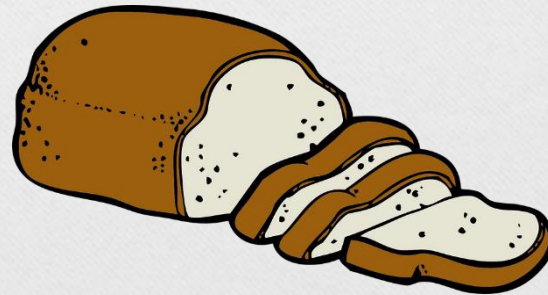
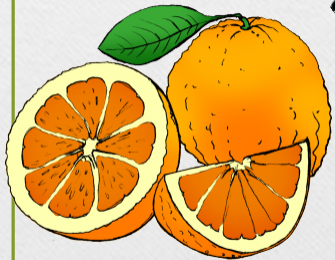
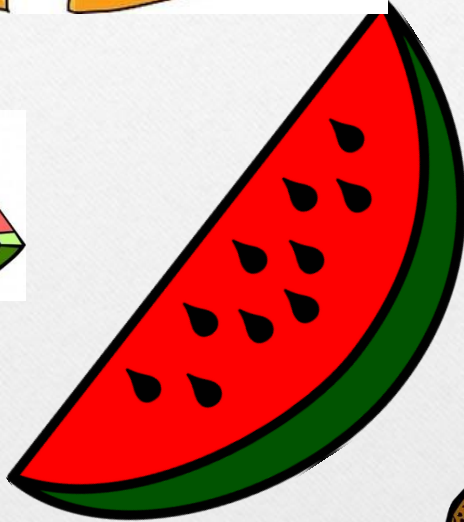
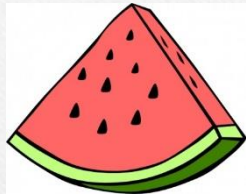
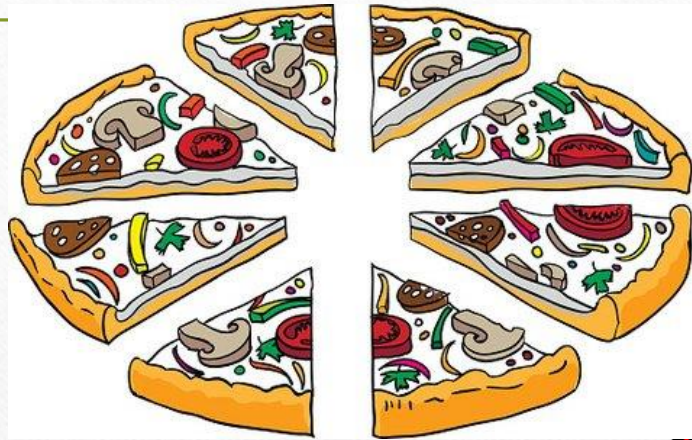
CELKY můžeme dělit.

POLOVINA = část celku

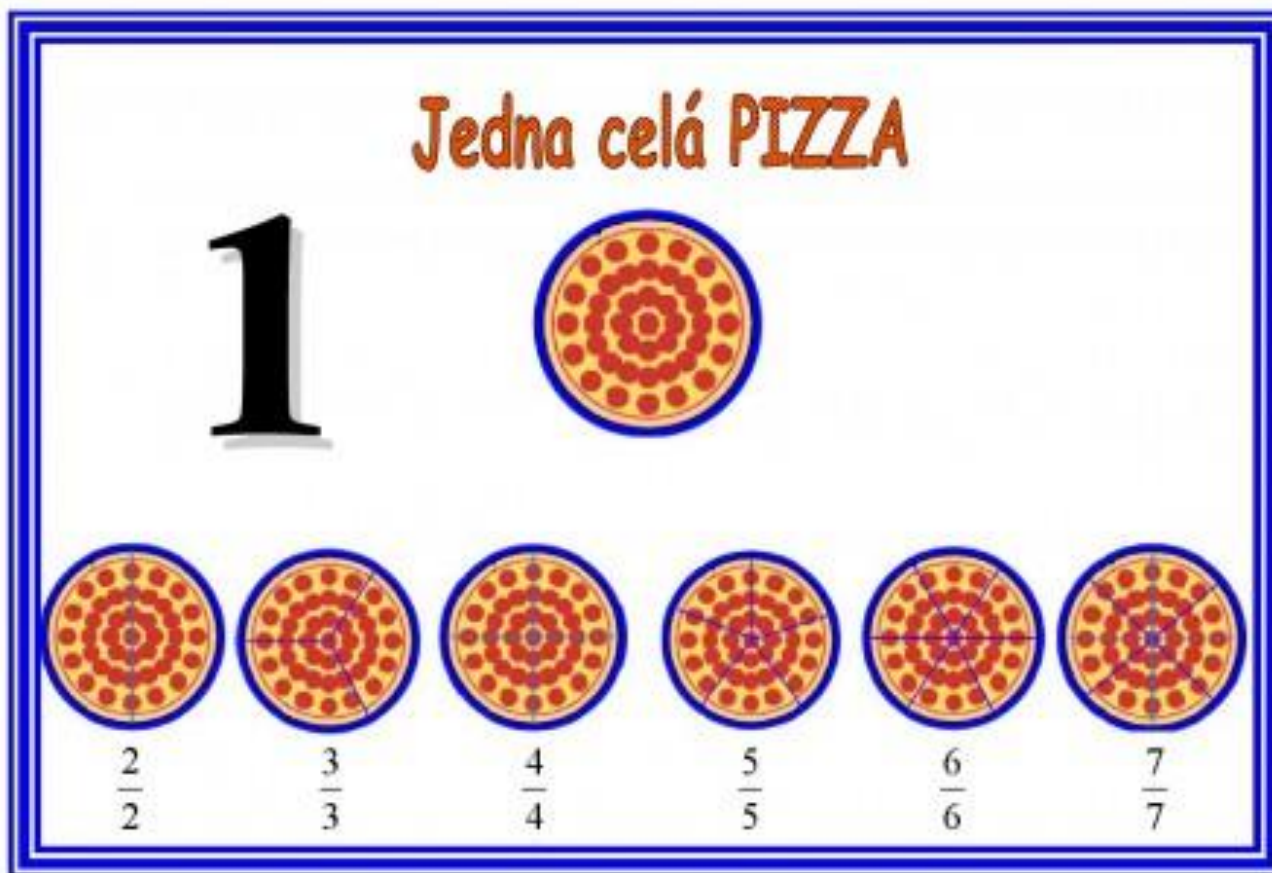

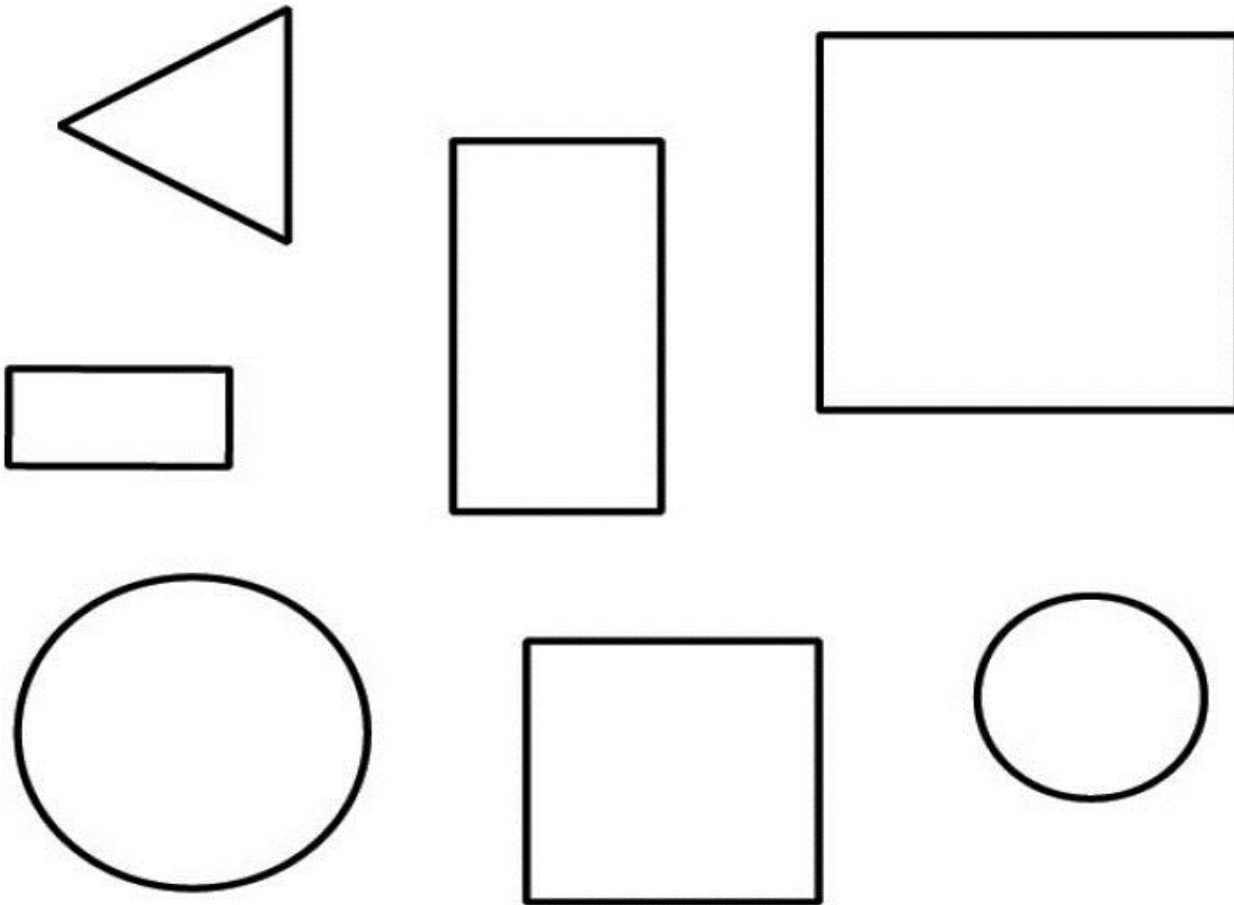
Dílů – částí může být
více

1 celek může rozdělit více způsoby:

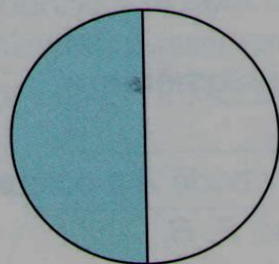

Rozdělte na **stejně** díly- části:

Rozdělením celku na části vznikne ZLOMEK

POZOR: každý díl musí mít stejnou velikost!

Počet stejných částí: **2**

**Jedna část je
jedna polovina kruhu.**

zapisujeme: čteme:

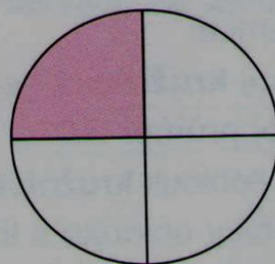
$$\frac{1}{2}$$

**jedna
polovina**

POLOVINA

Opiš:

$$\frac{1}{2}$$

Počet stejných částí: **4**

**Jedna část je
jedna čtvrtina kruhu.**

zapisujeme: čteme:

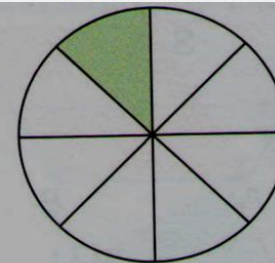
$$\frac{1}{4}$$

**jedna
čtvrtina**

ČTVRTINA

Opiš:

$$\frac{1}{4}$$

Počet stejných částí: **8**

**Jedna část je
jedna osmina kruhu.**

zapisujeme: čteme:

$$\frac{1}{8}$$

**jedna
osmina**

OSMINA

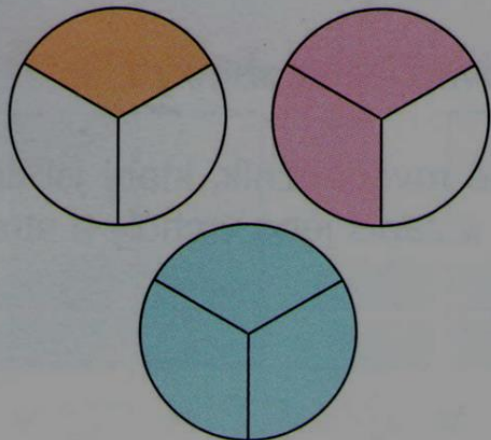
Opiš:

$$\frac{1}{8}$$

Díly/ části mají své názvy →
polovina, třetina, čtvrtina,
pětina, šestina, sedmina, osmina,...

TŘETINA

Kruh je rozdělen na tři stejné části.

Jedna část je jedna třetina kruhu.

$\frac{1}{3}$ kruhu

Dvě části jsou dvě třetiny kruhu.

$\frac{2}{3}$ kruhu

Tři části (celý kruh) jsou
tři třetiny kruhu.

$\frac{3}{3}$ kruhu

Ukazuj na obrázku $\frac{1}{3}$ kruhu, $\frac{2}{3}$ kruhu, $\frac{3}{3}$ kruhu.

UŽ VÍME:

Zlomek – vznikne rozdělením celku na části

- **Celek můžeme dělit vždy jen na stejný počet stejných dílů**
- Zlomek zapisujeme pomocí čísel a zlomkové čáry:

ZLOMEK

$$\frac{2}{3}$$

čitatel

zlomková čára

jmenovatel

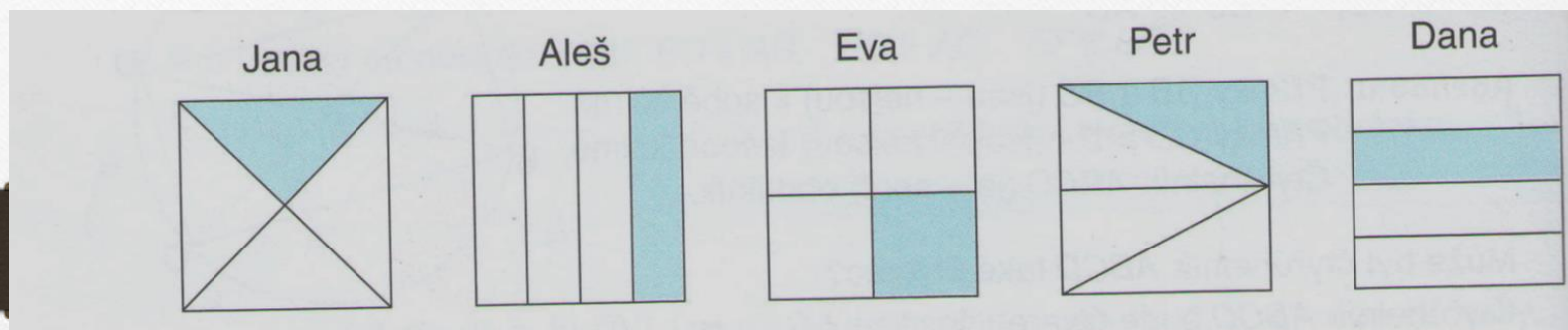
ÚKOL:

**Zkus vymyslet způsob, jak
rozdělíš čtverec na 4 stejné části!**

- Udělej náčrtek do sešitu:

ŘEŠENÍ: má více možností

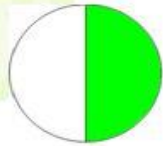
Každý díl = ČTVRTINA $\frac{1}{4}$

Celý čtverec se skládá ze 4 ČTVRTIN $\frac{4}{4} = 1$ celý čtverec

POZORUJ:

Zápis zlomků

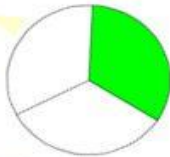
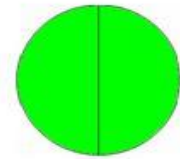
Dopiš zlomky:

(jedna) **polovina**

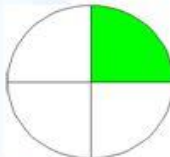
$\frac{1}{2}$

dvě poloviny

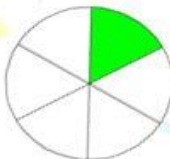
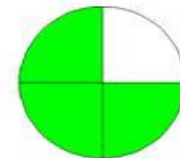
(jedna) **třetina**

dvě třetiny

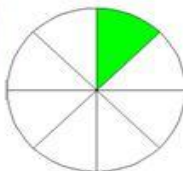
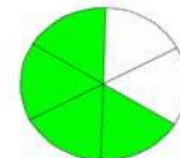
(jedna) **čtvrtina**

tři čtvrtiny

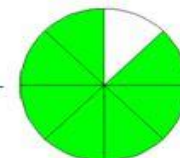
(jedna) **šestina**

čtyři šestiny

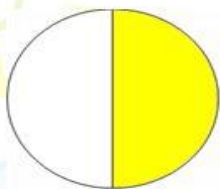

(jedna) **osmina**

sedm osmin

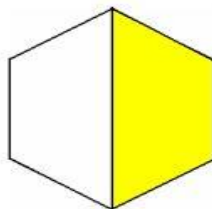
- Ať rozdělíme celek jakéhokoliv tvaru na 2 (4,5,8,9) stejných částí bude zápis zlomků u všech těchto tvarů stejný.

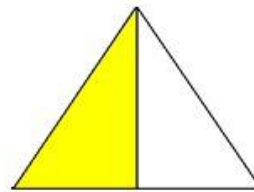
$$\frac{1}{2}$$

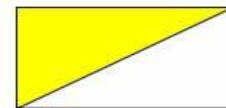
$$\frac{1}{2}$$

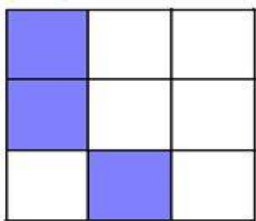
$$\frac{1}{2}$$

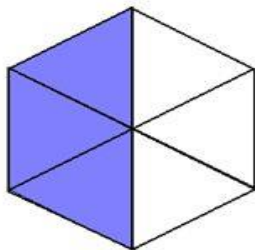
$$\frac{1}{2}$$

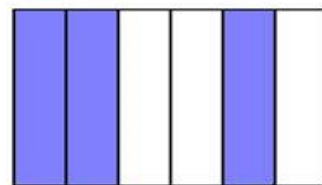
$$\frac{1}{2}$$

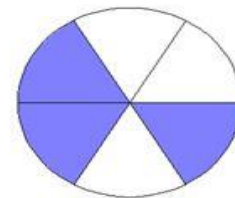

 $\frac{3}{6}$ devítiny

$$\frac{3}{6}$$

$$\frac{3}{6}$$

$$\frac{3}{6}$$

Najdeš chybu?

PŘEMÝŠLEJ:

Co vyjadřuje ve ZLOMKU:

- ČITATEL
- (zlomková čára)
- JMENOVATEL

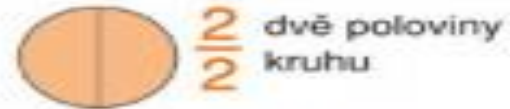
PŘIŘAĎ věty :

- Na kolik stejných částí je celek rozdělen
- O kolik částí se jedná
(je vybarveno, sněženo,...)

SHRNUTÍ:

ZLOMEK JAKO ČÁST CELKU

Zápis a čtení zlomků

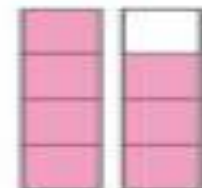
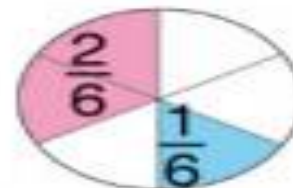
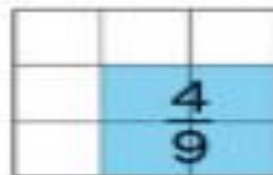
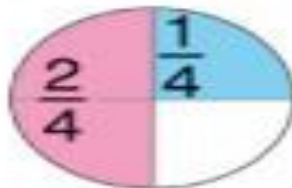
.....→ **čitatel** (vyjadřuje, o kolik částí se jedná)

$\frac{3}{4}$ .....→ zlomková čára

.....→ **jmenovatel** (vyjadřuje, na kolik stejných částí je celek rozdělen)

ZNÁZORNĚNÍ zlomku

Zlomek můžeme znázornit částí úsečky, kruhu, obdélníka atd.
(Vždy přečti nejprve znázornění, např.: dvě čtvrtiny kruhu, čtyři devítiny čtverce.)

deset desetín úsečky

$\frac{10}{10} - 1$

$1\frac{3}{4}$

DOMÁCÍ ÚKOL:

Jak se naučit zlomky?

1       $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{3}{4}$

$\frac{1}{4} + \frac{3}{4} = \frac{4}{4} = 1$ $\frac{1}{4} + \frac{1}{4} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$

Co to zkusit pomocí **LEGO** :)